

Ansvarleg turisme som regional konkurransekraft

Helene Maristuen, førstelektor Handelshøgskulen HVL

Åsa Grahn, førsteamanuensis Norsk Hotellhøgskule, UIS

Jamal og Higham (2021) viser til framveksten av nye typar turisme i samband med korleis samfunnet har endra seg. Til dømes framveksten av studiar og forskning kring alternativ turisme som motpol til masseturisme på 1980- og 1990- talet. I studien deira kring rettferd og reiseliv peikar dei på at sosial rettferdigheit, likeverd og rettigheit er ein viktig del og at ulike studiar innan temaet har bidrege til innsikt i ei framtid med auka fokus på solidaritet og felles tiltak.

Fleire forfattarar har teke til orde for ein modell for konkurransekraft i reiselivet (Porter, 1980; Porter, 1990, Poon, 1993; WES, 1994; Dwyer X, Bordas X, Ritchie & Crouch, 2003) og Vanhove (2006) ser på likskap og ulikskapar i desse modellane i sin komparative studie. Han viser til at det er modellen til Ritchie og Crouch (2003) som er best å bruke i arbeid med reiselivsdestinasjonar fordi den inkluderer strategisk planarbeid, attraksjonar, tilbod, etterspørsel og tilgjengelegheit.

Ein god plass å bu er ein god plass å besøke og denne frasen blir ofte nytta i samband med ansvarleg turisme (Goodwin, 2024) og det handlar om å forsterke dei positive ringverknadane av turismen.

Denne studien skal ta føre seg eit case på ein destinasjon der ein har intervjuet seks verksemdar for å sjå på følgjande problemstilling:

Korleis kan destinasjonar nytte ansvarleg turisme som regionalt konkurransefortrinn?

Resiliens hos små reiselivsbedrifter i møte med Covid-19

Else Ragni Yttredal
Nathalie Homlong
Øivind Strand

Sammendrag

Mikro-, små- og mellomstore reiselivsbedrifter (små reiselivsbedrifter) utgjør ryggraden i reiselivsnæringen over hele verden og er særlig viktige for sysselsetting og bosetning i rurale lokalsamfunn. På grunn av konseptets relevans har organisatorisk resiliens eller motstandskraft fått betydelig oppmerksomhet fra forskere i lys av COVID-19-pandemien og ettervirkninger av den. Ettersom små reiselivsbedrifter ble hardt rammet av effektene av pandemien, er det derfor overraskende at vi fortsatt vet lite om hvilke faktorer som er mest avgjørende for motstandskraften til disse bedriftene. Ved å bruke Ducheks (2020) omfattende rammeverk for resiliens, sammenligner vi 10 små reiselivsbedrifter i to ulike kontekster for å forstå hvilke faktorer som er mest avgjørende for bedriftenes motstandskraft. At de viktigste faktorene som påvirker bedriftenes motstandskraft ikke er godt forankret i rammeverket, var en øyeåpner. På denne måten bidrar studien til å informere teorier om resiliens. Mer spesifikt bidrar studien til en grundig forståelse av resiliens for små reiselivsbedrifter. En slik innsikt er viktig for å styrke motstandskraft i slike bedrifter og målrette opplæring og avhjelpende tiltak i møte med potensielle fremtidige kriser.

Referanser:

Duchek, S. (2020). Organizational resilience: a capability-based conceptualization. *Business Research*, 13(1), 215-246. doi: <https://doi.org/10.1007/s40685-019-0085-7>

Konkurransen og samarbeid i utviklingen av regionalt reiseliv

Av Lars J. Halvorsen og Dag S. Roland, Høgskulen i Volda

Destinasjonsutvikling er en aktivitet som avhenger av aktører på flere ulike nivåer: for eksempel av tilbydere, kommuner, og regioner. I arbeidet med destinasjonsutvikling kan det være nyttig å samarbeide innenfor og mellom alle disse nivåene. Hvis man først lykkes med å få gjester til å komme til regionen, er mulighetene for at de oppsøker de ulike kommunene og benytter seg av lokale tilbud stor. På den annen side har den enkelte tilbyder og den enkelte kommune konkurrerende interesser. Kort fortalt har de størst nytte av at gjestene besøker dem selv. Regional destinasjonsutvikling representerer altså et kollektivt handlingsdilemma der individuelle interesser og felles interesser konkurrerer, og der evnen til å tøyne interessekonflikten kan gi hele regionen fordeler. Vår problemstilling er: hvordan artet forholdet mellom interessekonflikter og felles interesser seg mellom Tromsø og Harstad og mellom Røros og Tynset, og hvordan påvirker dette arbeidet med reiselivsutviklingen i de to områdene. Til nærmingen er en komparativ casestudie av reiselivet i de to områdene. Vårt teoretiske utgangspunkt er Ostroms (1990, 2005) teori om håndtering av samarbeidsutfordringer, Granovetters (2017) teori om den sosiale situeringen av næringsvirksomhet og Putnams (1993) teori om sosial kapital, supplert med særskilte teorier om interkommunalt samarbeid og om reiseliv. Datamaterialet består av intervjuer med representanter for kommuner, destinasjonsselskaper, og tilbydere. Intervjuene ble gjennomført i perioden 2022- 2024.

Referanser

Granovetter (2017). *Society and Economy. Framework and Principles*. The Belknap Press of Harvard University press.

Ostrom, E., 1990. *Governing the Commons: The Evolution of Institutions for Collective Action*. Cambridge: Cambridge University Press.

Ostrom, E., 2005. *Understanding Institutional Diversity*. New Jersey: Princeton University Press.

Putnam, R. D. (1993). *Making Democracy Work. Civic Traditions in Modern Italy*. New Jersey: Princeton University Press.

Title: The Gamalsot festival: A festival to celebrate local food from the fjord of Norway

Arezoo Soltani: Molde University college (HiMolde). Arezoo.soltani@himolde.no

Torbjørn Årethun: Western Norway University of Applied Science (HVL).

Torbjørn.arethun@hvl.no

Abstract: The purpose of this article is to study the participants of Gamalost food festival. Every year, the festival of Gamalost (*Gamalostfestivalen*) is held in Vik in Sogn at the advent of summer. We have used a quantitative approach, designed questionnaire and interviewed 32 participants of Gamalost festival in June 2019. Results of analysis questionnaires and interviews showed that the majority of respondents lived in Vik municipality. The main reason for participating in the festival was mentioned to socialize with friends and neighbors. Very few mentioned that they participated because they want to know more about the cheese. The respondents mentioned that what they like most with the festival is the breakfast gathering with several dishes made of Gamalost, lively atmosphere with many visitors in the village, the possibility of participating in voluntary work and meeting friends and other people. Some of respondents complained about the noise during nights during festival and some mentioned that if they are not lucky with weather, it will not be pleasant to participate in the festival. Long queue in the breakfast gathering was also mentioned by some respondents.

Key words: Gamalost, Vik, Sogn, Tine, Festival, local food